

tortoribus oravit, sic nos nostris pro inimicis orare debemus.

Thème 59.

188-190. — O Deus, tu nobis tuum dedisti Filium, quia tu nos amasti : nobis tuum da Spiritum, ut te diligamus. — Tertio post mortem die a mortuis resurrexit Jesus Christus, ut pluries suis apostolis nuntiaverat. — Ne vivamus ad bibendum et manducandum, sed ad vivendum bibamus et manducemus. — Salomoni dixit Deus : Cùm tu meum fœdus ruperis, ego tuum dividam regnum, unamque illius partem tuo famulo tradam. — Israelitæ Josue dixerunt : Ut Moysi antea, sic tibi nunc obediemus. — Agar, mœrore confecta, a suo filio sub arbore jacenti discessit, ne illum morientem videret. — Cùm sit in nobis consilium, ratio, prudentia, profecto Deus hæc ipsa, sed supremo gradu, possidet. — Dixit fratri suo sanctus Marcellinus : Gratias ago Deo qui me in hac castigat vitâ, ut in alterâ mihi parcat. — Repente stetit sol, ut Josue jusserat. — Dæmon, hominis mulierisque invidens felicitati, serpentis formam induit, quo facilius illos deciperet. — Ut panis nostrum corpus roborat, ita animam nostram sacra Eucharistia.

Thème 60.

192-195. — Si Dei misericordiam implorasset Judas, sui sceleris veniam impetrasset. — Si Deum inquiremus, illum nos inveniemus. — Nostrorum delictorum obliviscetur Deus, dummodo ea ipsi minimè obliviscamur. — Domine, aiebat leprosus, si vis, potes me mundare. — Si nos diligeremus Deum, mandata ejus servavimus. — In Ægyptum reverti non possumus, dixerunt Jacobi filii, nisi Benjaminum nobiscum ducamus. — Divites, si miseros non sublevatis, at certe illorum miseriæ ne insultetis. — Si Pharao a Deo percutiebatur, ad Moysen confugiens cuncta promittebat; si desinebat

plaga, quiquid promiserat statim obliviscebatur. — O Eva, si obedieris Deo, vives, quod si dæmoni, morieris. — Agarem et Ismaelem dimisit Abrahamus, nihilque eis præter panem et vas aquâ plenum dedit. — Aristotelem diligebat Alexander, quasi illum patrem habuisset. — Si Charidemi consiliis paruisset Darius, tot et tantas calamitates non hausisset. — Omnia me consecrentur mala, inquiebat sanctus Ignatius, dum Jesu Christo frui mihi liceat. — Deus Caino dixit : Si tu recte feceris, mercedem recipies; sin autem male, tu pœnas dabis. — Deus nobis nostra condonabit peccata, si nos nostris fratribus veniam non denegaverimus.

Thème 61.

192-195. — Dixit Manlius consuli : Si per te licuerit, contra Gallum nobis insultare audentem congrediar. — Sanctus Franciscus Salesius dicere solebat : Si Saulus rejectus fuisset, sanctum Paulum nunquam habuisset Ecclesia. — Socrates cuidam e suis servis dixit : Ego te cæderem, nisi iratus essem. — Si Jesus Christus die sabbato miracula patrabat, id ei crimini vertebant Pharisei. — O Sylla, si non viventibus, saltem mortuis parce. — Si opus a Jesu Christo institutum ab hominibus ortum fuerit, aiebat Gamaliel, corruet; quod si a Deo, hoc destruere non poteritis. — Deus gloria et divitiis cumulavit Salomonem, qui ab ipso nihil præter sapientiam petierat. — Samson rugientem leonem discerpit perinde ac si hædus fuisset. — Promisit Deus se nobis ignoturum, dum ipsi nostris ignoscamus fratribus. — Pyrrhi medicus Fabricium adit dicens : Si tu mihi præmium pollicitus fueris, ego regem hostem tuum veneno interficiam. — Samson suæ conjugis dixit : Si septem viminibus adhuc virentibus me quis alligaret, cæterorum instar debilis fierem. — Jesu Christovixerunt sancti; cuinam autem nisi sibi ipsis vivunt plerique christiani, præsertim autem divites?

Thème 62.

192-195. — Si Asdrubal cum Annibalis copiis suas conjungere potuisset, de imperio romano actum erat. — Si fieri potest, ait sanctus Paulus, cum omnibus pacem habete. — Manius Curius de prædâ hostili nihil nisi ligneum vasculum in domum suam intulit. — Dixit Salomon : Adonias, si probum se præbuerit, salvus erit; sin autem improbum, morietur. — Si bonum alienum Galba non appetebat, at certe suo plus æquo parcebat. — Cyrus Junior aureis catenis vinctus fuit sui fratris jussu, qui ipsum dedisset neci, nisi illorum mater obstitisset. — Sisygambis, Darii mater, ab Alexandro diligebatur non secus ac si hunc illa genuisset. — Arx nulla Philippo inexpugnabilis videbatur, dummodo mulus auro onustus eo posset scandere. — Abrahamus Lotho dixit : Alter ab altero discedamus; si tu ad sinistram ieris, ego ad dexteram ibo; si tu ad dexteram verteris, vertam ego ad sinistram. — De thebano exercitu actum erat, nisi Epaminondas id temporis privatus, imperium accepisset. — Si Manlius Torquatus suo filio fortitudinis fructum non referebat, debebat saltem illum morti eripere. — Salomon Semei salvum caput promisit, nisi fortè Hierosolyma pedem efferret. — Si vocem meam audieritis, ait Israelitis Dominus, et si in meo manseritis fœdere, regnum meum et gens sancta vos eritis.

Thème 63.

171-195. — Audientes christiani interfectum fuisse Heliogabalum, illiusque loco Alexandrum regnare, benignum hunc principem sibi propitium fore sperârunt. — Putasne stultos esse cunctos homines? id credere videbatur Horatius. — Callisthenes Alexandrum admonebat ne, fastuosum filii Jovis titulum sibi adscribendo, præclarè gestorum splendorem macularet. — Tibi gratias ago, quod me ab omni molestia liberâsti. — In incerto fuit

vicissent in hoc prælio an victi fuissent Romani. — Admoniti sunt Romani Saguntum ab Annibale fuisse obsessam. — Primus et Mucianus, exercitûs duces, Vitellio suaserunt ut ab imperio se abdicaret. — Caligula, qui tonitru interdum verbis lacessebat, alias metuebat ne ab isto obtereretur. — Vetuerat David filium suum Absalonem occidi; Joabus, unus ex ejus ducibus, hoc mandatum violavit. — Ubi de Cæsaris adventu certiores facti sunt Helvetii, nobilissimos civitatis viros ad eum legatos miserunt. — Cato censor, antequam Carthago deleteretur, mortuus est. — Dum copiarum suarum alacritatem præsens accendit Darius, vim vi acriter repulerunt; vix autem hic terga vertit, cum illæ profligatæ sunt. — Socrates, quo melius cœnaret, solebat ante cœnam ambulare. — Beatus esset homo, si virtutem usquè coleret.

Thème 64.

171-195. — Cùm Pyrrhus in juvenem Argivum, a quo lanceâ vulneratus fuerat, toto ferretur impetu, adolescentis mater tegulam dejecit in caput regis, qui occisus est. — Horatius Cocles pro ponte Sublicio stetit, hostiumque impetum solus sustinuit, donec pons a posteriore parte interrumperetur (*ou* interruptus est). — Bessus suæ perfidiæ pœnas persolvit : narrat Quintus Curtius istum cruci affixum sagittisque a barbaris trucidatum fuisse. — Athenienses, cùm timerent ne in Græciam transiret Philippus, Thermopylarum angustias cito occupandas curaverunt. — Dioni sui amici frustra suaserunt ne Heraclidi Theodotique parceret; utrique ignovit. — Ager, cum multos annos quievit, uberiores fruges efferre solet. — Incertum est quo nos loco mors expectet. — Nescio utrum fugere an manere tutius sit. — Permulta quæ suam in patriam Coriolanus contulerat officia, illa non impedièrunt quin exilio mulctaretur. — Dionysium Juniorem piguit quod Platonem dimiserat. — Lex esto brevis quo facilius ab imperitis teneatur. — Si Claudii

imperatoris mater de aliquo quem deficeret ingenium loquebatur, dicere solebat : Est iste meo filio Claudio stolidior.

Thème 65.

171-195. — Alexander, arbitratus se mentibus veluti linguis posse imperare, se Jovis filium non modo vocari, sed et existimari jussit. — Orestes, patris ulciscendi causâ [matrem interfecit; multi anquisierunt piusne in hoc fuerit an sceleratus. — Parmenio deterrere voluit Alexandrum quominus medicamentum sibi a suo medico Philippo paratum biberet. — Credere nequeo Alexandrum, si cum Romanis bellavisset, victoriam constanter relaturum fuisse. — Imperator Severus Caracallæ ipsum occidere volenti : Fili mi, si vita me spoliare statuisti, tibi suadeo ut clanculum, non ante oculos omnium, istud facias. — Cæsaris libellos vetuit Augustus publicari; idem Virgillii carmina cremari vetuit. — Quidam præceptores sic objurgant discipulos quasi oderint. — Verentur plerique ne non satis magni fiant, sanctus autem Benedictus ne nimio pluris fieret verebatur. — Philippus, quo certius feriret, ictus sibi imminentes subterfugiebat : et quo facilius totam invaderet Græciam, hujus regionis populos singulos aggressus est. — Membris utimur, priusquam discamus cuinam usui addicantur. — Cimbri ac Teutones exultabant gaudio, cum in aciem procedebant. — Pœni se victos fuisse credere nequiverunt, donec illis Annibal ipse se victum esse professus est. — Lætari quod ab hominibus iis laudaris quos non potes ipse laudare.

Thème 66.

196-197. — Phocion, etsi divitiis carebat, omnium tamen Atheniensium honestissimus fuit. — Propheta Judæis dicebat : Vos manducastis, nec estis satiati; bibistis, nec a vobis sitis depulsa est. — Alexander Darii filium aspiciere non potuit, quin miseratione commoveretur. —

Nihil suscipiebat Moyses, quin Dominum consulisset. — Etsi propinquus hostis erat, summa tamen in custodiendis castris fuit negligentia. — Daniel in leonum lacum sex dies mansit, nec tamen ab istis fuit voratus. — Suos fratres agnovit Josephus, nec ab ullo eorum agnitus est. — Quod turpe est, quamvis occultetur, tamen honestum fieri nullo modo potest. — Nullam rem magni momenti decernebant Persæ, quin prius magos in consilium adhibuissent. — Cæsar Pompeii, generi simul et æmuli sui caput videre non potuit quin lacrymas effunderet. — Eloquentiæ studendum est, etsi eâ quidam perverse abutuntur. — Lyeurgus Spartanis nullam legem scripsit, quin eam suo exemplo stabiliret. — Jugurtha strenuus erat, nec temerarius; prudens nec trepidus. — Philippus ejusque filius Alexander proditionem, nec tamen proditores diligebant.

Thème 67.

196-197. — Alexander Darii qui modo animam efflaverat corpus videre non potuit, quin hujus principis sortem deploraret. — Pericles tota die a quodam scelesto nomine contumeliis lacessitus est nec tamen vel unum verbum protulit (*ou* quin vel unum verbum proferret). — Vir honestus, quod justum putat, id tuebitur, etiamsi in eâ re casurus sit. — Chaldæi Hierosolymitanorum horrendam stragem ediderunt, nec aut infantium aut senum miserti sunt. — Sol Jesum Christum expirantem videre non potuit quin obscuraretur. — Invidia honori est virtuti, licet eam deprimere studeat. — Nil te juvat esse farinam, inquit mus senior feli callidæ ac perfidæ, namque etiamsi saccus sis, non ego accedam. — Philippus Epaminondæ, sui pristini præceptoris, alacritatem ac fortitudinem, nec tamen ejus temperantiam, æquitatem, fidem et clementiam imitatus est. — Potestne, ait sapiens, quisquam ardentem carbonem calcare quin sibi plantam exurat? — Equis sese objicere potest peri

culo, quin in isto percat? — Philippus, Macedoniae rex, nullam unquam perfringebat portam quin prius clave aurea istam aperire conatus fuisset.

Thème 68.

198-199. — Quintus Cincinnatus, cum sexdecim dies dictator fuisset, dictaturam se abdicavit, et ad rusticos labores rediit. — Cum Jesus Christus sit dux noster, eum sequi et imitari debemus. — Cum in Aegyptum advenissent Jacobi filii, adierunt Josephum, illique reverentiam adhibuerunt. — Darius, cum ipsi adulati essent aulici, coronam et vitam perdidit. — Samson, pro suo robore, vincula quibus constringebatur haud aegre rumpebat. — Percusso pastore, gregis oves dispersae sunt. — Jesum Christum natum pastores et magi adoraverunt. — Jacobo ire pergenti, angeli obviam ierunt. — Eversa Carthagine, Romam rediit Scipio. — Cum imperatores essent Maximianus et Diocletianus, sanctus Mauritius cum legione cui praeerat occisus est. — Cum Ecclesiae fundamentum sit Jesus Christus, illa deleri nequit. — Nero, quia sibi subditos asperere habuit, odio semper habebitur. — Jesus, ait sanctus Joannes, cum dilexisset suos qui erant in mundo, in finem dilexit eos. — Cum Isaacus jam adolevisset, Deus, ut Abrahami fidem exploraret, dixit ei: Sume tuum filium unicum quem diligis, et vade illum immolaturus in monte quem tibi demonstravero. — Cum Jesus suam crucem bajulaverit, nostram et nos tenemur bajulare. — Pro sua ambitione, Caesar secundo loco contentus esse non poterat.

Thème 69.

198-199. — Tarquinius, cognomine Superbus, cum fere viginti quatuor annos rex fuisset, solio pulsus est. — Jesum Christum, postquam Pilatus eum morte damnavit, milites in Calvarium montem duxerunt. — Josephus, cum illius oblitus esset pincernarum praefectus, in

carcere biennio adhuc detentus est. — Sanctus Ludovicus, pro sua pietate, regis titulo christiani nomen anteponebat. — Tarquinio Prisco interfecto, Servius Tullius regnum adeptus est. — Alcibiadi ex Asia revertenti Athenienses catervatim obviam ierunt. — Tobiae juniori conspectu monstri piscis perterritus angelus Raphael animos reddidit. — Scipione consule, anno ante Christum natum centesimo quadragesimo quarto, Carthago eversa est. — Jesus Christus, cum sit ipsa Veritas, neque errare neque nos fallere potest. — Cum unus e tribus angelis quaesivisset cur risisset Sara, quasi Deo aliquid esset difficile, perterrita Sara se non risisse dixit. — Bessus, insequebantibus eum Alexandri copiis, in Bactrianam se contulit. — Pro sua doctrina, sanctus Augustinus quoslibet errores conterebat. — Turennius, cum ipsi victorias quas reportabat gratularentur omnes, illas suorum militum fortitudini tribuebat. — Ecclesiam, cum sit mater nostra, diligere, illique parere debemus.

Thème 70.

200. — Acerbe lugebat Agar, cum illi apparens angelus solatium ei attulit. — Timotheus suis aemulis respondit: Cum urbes sopitus occupem, quid vigilans non faciam? — Sanctus diaconus Stephanus, pro Judaeis, dum ipsum lapidibus obruebant, orabat. — Promiserunt speculatores Rahab ejusque familiae parvitum iri (ou se parvituros), dum ipsos illa non proderet. — Expectabant Philistaei dum Samson urbe excederet, ut illum interficerent. — Cum Moyses manus erectas habebat, vincebant Israelitae, cum illas demittebat, superiores erant Amalecitae. — Quam felix ille cui dat Deus non solummodo oculos ut ipsum cognoscat, sed et pedes ut sequatur, linguam ut laudet, et cor ut diligat. — Cum Tobias sibi pedes ablueret, ecce piscis ingens aqua exsiliit, ut illum devoraret. — Manlius suo filio dixit: Cum injussus pugnaveris, poenam tuam militarem disciplinam

restitues. — Quemadmodum sine aere aves volare non valent, neque sine aqua pisces natate, ita, aiebat sanctus Gregorius, homo sine Jesu Christi gratia ne unum quidem passum proferre potest. — Si Alexander ego essem, inquiebat Parmenio, Darii conditiones acciperem. Et ego, reposuit Alexander, si essem Parmenio. — Marius, cum jam sextum consul fuisset, proscriptus est, Romaque egressus in Africam trajecit.

Thème 71.

200. — Jesum, cum in montem Calvarium ascenderet, Simon Cyrenæus in ferenda cruce adjuvit. — Cum Darius animam mox efflaturus esset, quidam miles macedo qui ipsum ingementem audivit, accessit opem ei laturus. — Necesse est ut, quemadmodum arbor bona bonos gignit fructus, ita vir christianus bona opera exhibeat. — Dixit David filio suo Salomoni: Si tu Dominum inquisieris, illum invenies; si vero, quod absit, ab illo discesseris, in perpetuum te rejiciet. — Armati pernoctaverunt Philistæi, ut Samsonem urbe exeuntem occiderent. — Milites, ut scripsere Josephus aliique auctores, stricto gladio mortem Vespasiano minati sunt, nisi imperium acciperet. — Statim ut de Jacobi adventu Josephus audivit, obviam illi processit. — Vix in lacum coniecti fuerunt Danielis delatores, cum a leonibus vorati sunt. — Samuel regi Sauli dixit: Cum tu Domino non obedieris (ou quia non obediisti), jam non stabit tuum regnum. — Pomponius Atticus, cum aliqua contumelia afficiebatur, istius oblivisci quam illam vindicare malebat. — Domi te expectabo, donec redeas. — Cum esset consul Fabricius, Pyrrhus, Epiri rex, quartam ei sui regni partem obtulit. — Dum torquerentur Machabæi, sua illos mater ad mortem fortiter perpetiendam hortabatur. — Modo regnum Dei ejusque justitiam queramus, Dominus nobis nihil denegabit.

Thème 72.

201-204. — Nihil est quod Deus efficere non possit. — Homo, qualiscumque sit conditionis, labori addicitur. — Tot inter christianos, quotusquisque est qui serio de altera vita cogitet. — Sunt quidam stulti qui unam animam et corpus perire censeant. — Quidquid Syphacis fuerat, populi romani factum est. — Quantumcumque animum primum exhibuerunt apostoli, suum tamen Dominum postea deseruerunt. — Quamvis multas regiones sanctus Paulus evangelizando perlustravisset, sese apostolorum minimum profitebatur et censebat. — Curius dicebat perniciosum esse civem, cui septem agri jugera non essent satis. — Sunt qui quidvis perpetiantur, dum quod velint consequantur. — Israelitæ in Samuelis agendi ratione nihil quod redarguerent invenerunt. — Cicero est omnium quos peperit Italia oratorum eloquentissimus. — Quænam latebra est, in quam metus mortis non intret? — Saul noctu sagittarios misit qui Davidem occiderent. — Sanctæ Mariæ Virgini dixit sancta Elisabeth: O te beatissimam quæ credideris! — Quicumque me contempserit, ait Dominus, in contemptum ipse incidet. — Sanctus Franciscus pauperes suis vestibibus induebat, cum nihil aliud quod illis daret sibi suppeteret.

Thème 73.

201-204. — Quantacumque est nos inter et planetas distantia, hanc astronomi adamussim metiuntur. — Videas qui negare audeant Deum existere. O stupendam cæcitatem! — Nullum est animal, nisi homo, quod aliquam Dei notionem habeat. — Non me pudet fateri me, quod nesciam, nescire. — Quamvis sapienter se gerat homo quilibet, semper carpitur. — David et Goliathus procedunt pugnaturi: uterque victus fuerit, obtruncabitur. — Quotusquisque est cui virtus omnibus thesauris præponenda esse videatur. — Aristides justis-

simus est omnium qui unquam Athenis exstiterunt. — Samuel plebi dixit: Quod a me postulastis ego feci; regemque habetis qui vobis praeat. — Quam caeci estis vos, filii hominum, qui aeternae beatitudini felicitatis umbram antepontis! — Dubitari non potest quin ii, qui nihil nisi Dominum timeant, sint beati. — Quantacumque sit Dei misericordia, illi ignoscere non potest quem sui peccati non poenitet. — Quamvis multa Jesus coram Judaeis patrauerit miracula, in eum plerique non crediderunt. — Si quis pauperibus stipem eroget, ut hominum admirationem moveat, nihil est quod a Deo expectet. — Cicero Volturcium hortatus est ut ea, quae sciret, sine timore indicaret.

Thème 74.

201-204. — Tot inter millia hominum qui terram incolunt, quotusquisque est qui olim in caelum ingressurus sit? — Veteres existimabant nequam agricolam esse, quisquis emeret, quod ei praestare fundus posset. — Semiramis, Nini, Assyriorum regis uxor, urbem Babylonem, omnium quae hactenus fuerunt pulcherrimam constituit. — Alexander ad Darii matrem et conjugem Leonatum misit qui illas admoneret eum quem tanquam mortuum defflerent vivere. — Quis est qui proditorem Judam omnesque illius similes non oderit? — Nonnullos reperias qui nihil laudent nisi quod se imitari posse confidant. — Quotcumque tormenta passi sunt Machabaei, invicti perstiterunt. — Quamcumque sententiam in curia aperiebat Cato, semper addebat: Censeo et delendam esse Carthaginem. — Quantuscumque erat Gallus qui Romanorum fortissimum quemque lacessebat, istum Manlius Torquatus suo gladio transfossum interfecit. — Sortiuntur Matthias et Josephus, cognomine Justus: utrumcumque a Deo sic electus fuerit, proditoris Judae locum occupabit. — Quidam sanctus abbas, cum sanctum Arsenium animam efflantem vidisset, illacrymans exclamavit: O te felicem,

Arseni, qui tot lacrymas vivus perfuderis! — Summus sacerdos Goliathi ensem Davidi dedit, quia alius quem ipsi daret praesto non erat.

Thème 75.

205-209. — Qui haberi vis, is esse debes. — Plerumque qualis vita, talis mors. — Id erat filiorum Jacobi odium adversus Josephum ut cum illo amicè loqui non possent. — Non eisdem finibus nomen nostrum, quibus vita, terminatur. — Niciae virtutes aliae erant atque Alcibiadis (ou aliae erant virtutes Alcibiadis, aliae Niciae). — Deo dixit Esther: Mihi adesto, Domine: a te solo aliquid opis exspecto. — Soli Deo confidere suave est. — Fabricius talis Romae, qualis Athenis Aristides fuit. — Non is es quem heri vidi. — Qualis fuerat Tobias pater, talis fuit ipsius filius quem Domino servire docuit. — Ea erat Sophoclis carminum suavitas, ut idcirco Apis cognomen illi tributum fuerit. — Eodem anno quo Carthago concidit, Lucius Mummius Corinthum funditus eruit. — Haud aliter apostoli quam suus (ou ipsorum) Magister habiti sunt. — Aliae sunt legati partes atque imperatoris (ou aliae legati, aliae imperatoris partes). — Samuele iudice, Israelitae falsa rejecerunt numina, solique Deo servierunt. — Vir christianus nullum inimicum, solummodo fratres habet. — Pythagoras in Italia fuit iisdem temporibus quibus Brutus patriam liberavit. — Aliud est accusare, aliud maledicere.

Thème 76.

205-209. — Iisdem rebus nobis interdictum est quibus tibi. — Equo fere iidem qui homini morbi sunt. — Ego non eadem volo senex quae puer volui. — Qualem Athenienses Miltiadem cognoverant, talis fuit Cimon ipsius filius. — Domitianus, Vespasiani filius, non is fuit qui Titus suus frater. — In Evagora, Salaminis rege, is inerat veritatis amor, ut unum ejus verbum sacri jurisjurandi

loco haberetur. — Solummodo peccatis hominum Dei furor accenditur. — Cyrus hos solos subditos fideles agnoscebat qui Numen reverebantur. — Ne aliud agas atque dicis (*ou* ne aliud dicas, aliud agas). — Alia tempora, alii mores. — Nihil aliud est philosophia, si definire velis, quam studium sapientiæ. — Cimon, Miltiades filius, ea liberalitate fuit ut nemini quidquam negaret. — Plerique amicam habere talem volunt, quales ipsi esse non possunt. — Qualis hominis vita, talis ejus oratio. — Saul, cum Davidem loquentem audisset, non potuit non exclamare: Tu me justior es; a te enim ego nihil aliud nisi bonum, tuque a me nihil aliud nisi malum accepisti. — Alcibiades de eadem injuriâ de qua Themistocles queri potuit. — Aliud mihi respondes ac rogo (*ou* aliud rogo, aliud mihi respondes).

Thème 77.

210-213. — Turennius tantam modestiam quantum fortitudinem ostendebat. — Deus Abrahamo tot posteros promisit quot stellis cælum radiat. — Tam pius quam eloquens erat sanctus Joannes Chrysostomus. — Thebani tantum Epaminondam dilaudabant quantum Aristidem Athenienses. — Alexander suum magistrum Aristotelem tantum diligebat quanti hunc æstimabat Philippus. — Quantum nos dilexit Jesus Christus, tantum nos fratres nostros debemus diligere. — Quot cupiditates, tot tortores. — Tanta fidelitate omnes Tobie liberi in sancta vita persisterant, ut a Deo et hominibus diligerentur. — Demosthenes haud tantam pollebat fortitudine quanta facundiâ. — Cunctis Athenarum civibus, cum opulentis tum pauperibus, in populi comitiis jus erat suffragii. — Hircus non tam astutus fuit quam vulpes. — Adeo horrendum scelus est parricidium, ut cuncta scelera videatur includere. — Philippus Alexandro dicebat: Tantula est Macedonia, fili mi, ut tanto regi sufficere nequeat. — Haud tanta est Asia quanta America. — Quis est tantus et tam

potens, ut nullius auxilio indigeat. — Tam parum humani erant Romani ut fuso gladiatorum cruore delectarentur.

Thème 78.

210-213. — Philippus, rex Macedoniae, tam eloquens erat quam belli peritus. — Timoleon suam patriam tantum diligebat quantum tyrannos execrabatur. — Annibal tanta calliditate quanta fortitudine pollebat. — Dionysius major tot sibi esse hostes quot subditos existimabat. — Cyrus in Astyagis avi sui aula tantum amabatur quanti fiebat. — Quam mansuetus Socrates, tam iracunda jurgiosaque erat uxor ejus Xantippe. — Quot Cyro milites, tot illi erant amici. — Themistocles in Persiam adventum regem Artaxerxem tanto gaudio affecit, ut consopitus ter exclamaverit: Ego Themistoclem Atheniensem habeo. — Omnes Romani, cum mulieres, tum viri, Pyrrhi munera repudiârunt. — Philippus tot populos non subegit quot Alexander. — Estne tibi tantum otii, ut aliena cures? — Themistocles non tam æquum se præstitit quam Aristides. — Sanctus Hieronymus sacerdotii sanctitudine ita perterrebatur, ut illius munia nunquam expleverit. — Quaedam existunt animalia tantula ut solo microscopio aspici valeant. — Tam parum grati fuerunt Syracusani, ut Dionem de se optime meritum turpiter ejecerint. — Non tanta erat Græcia quanta Persia; a Græcia tamen Persia subacta est.

Thème 79.

210-213. — Lacedemone tot milites quot cives numerabantur. — Manasses, Ezechie filius et successor, tam impium quam crudelem primum se gessit. — Quanti divitias æstimat avarus, tanti nobis virtus æstimanda est. — Tot telis confossus est Darius, ut paulo post interierit. — Jobi uxor haud tantam patientiam quantum sanctus ille patriarcha exhibuit. — Nemo adeo malus est, ut videri

velit. — Tanta erat Cimonis Atheniensis liberalitas ut suis hortis et prædiis nullos custodes apponeret. — Haud tantulæ sunt stellæ quantulæ videntur. — Humanitatis adeo immemores fuimus, aiebant Jacobi filii, ut fratrem nostrum non audiremus. — Honores tam parvificiebat Phocion, ut illos neutiquam ambiret. — Quam imbellis primùm fuerat Carthago, tam potens deinde facta est. — Aristides tantam animi firmitatem adversis rebus, quantam prosperis modestiam exhibuit. — Alexander tantùm a Persis quantùm ab ipsis Macedonibus desideratus est. — Quam acer et animi promptus fuerat Dionysius Major, tam placidus et quietus fuit Junior. — Nullus imperator tantùm desideratus est quantùm Titus.

Thème 80.

210-213. — David in Absalonem haud tantam severitatem quantam Saul in Jonatham adhibuit. — Macedones tanto impetu in Scythas irruerunt, ut hi citato cursu aufererint. — Cyrus tantam ante prælium sagacitatem quantum in prælio ardorem ostendebat. — Annibal tam politicæ quam militaris scientiæ erat peritus. — Imilco, dux Carthaginensis, in Sicilia primùm tot retulit victorias quot prælia commisit. — Væ nobis qui bona caelestia haud tanti facimus quanti terrena mundi amatores. — Quantum ad tuendam patrum suorum religionem studium ostendit rex Ezechias, tantam ad gerendum bellum fortitudinem exhibuit. — Pilatus Jesu Christo non tam infestus fuit quam principes sacerdotum et pharisæi. — Adeo crudelis erat Athalia ut, ad occupandum solium, mortui regis liberos neci dederit. — Apelles uvas tam perfectè pinxerat, ut ad tabulam aves advolarent. — Tanta est Judæorum pervicacia, ut, elapsis jam duodeviginti sæculis, adhuc in sua perstent incredulitate. — Tam vesanus fuit Alexander ut in equi sui honorem urbem quam illius nomine dixit Bucephaliam condiderit.

Thème 81.

214-219. — Tobias magis Deum quam Assyriorum regem timebat. — Haud minus perfidus quam crudelis erat Caligula. — Cicero pauciores claros oratores quam celebres philosophos numerabat. — Cyrus Junior pluris Græcorum quam Barbarorum copias faciebat. — Mithridates sæpius venena hauserat, quam ut vim eorum sentiret. — Minus auri habuit Pyrrhus, quam ut Fabricium corrumperet. — Eo periculosius est adulationis venenum quo subtilius. — Alexander eo audacior erat, quod ipsi prosperè procedebant omnia. — Vir christianus eo valentior est quo humilior. — Quo beneficentior tu erga pauperes eris, eo Dei oculis eris ditior. — Quo quis in Deum magis gratus est, eo uberiores ab illo accipit gratias. — Quo quid pretiosius, eo diligentius asservandum est. — Dionysius tyrannus, sibi subditis diffidens, quam rarissime in publicum prodibat. — Sanctus Joannes, Alexandriae patriarcha, quam plurimos poterat pauperes alebat. — Epaminondas eo majori præditus erat virtute quo pauperior. — Ut quisque humillimus, ita Jesu Christo gratissimus est. — Commodus Marco Aurelio successit; at quanto minoris filius quam pater aestimatus est?

Thème 82.

214-219. — Philippum arma magis quam convivia delectabant. — Minoris Crassi thesauros quam Attici libros faciebat Cicero. — Alexander plures subegit provincias quam urbes expugnarunt cæteri. — Eo humilior erat sanctus Augustinus quo doctior. — Episcopatu eo dignior erat sanctus Athanasius quod ad declinandam illam dignitatem latebras exquisierat. — Quo plura miracula Christus patrabat, eo magis crescebat Pharisæorum odium. — Deo eo cariores fimus quo mundo magis invisus sumus. — Ut quisque optimus est, ita plurimi aestimatur. — Imperator Constantinus episcopis ac sacerdotibus quam plurimam poterat exhibebat reverentiam. — Avarus quam

paucissimos e manibus nummos emittit. — Gravius est meum scelus, dicebat improbus Cainus, quam ut mihi Deus ignoscat. — Minus ingenii habebat Claudius imperator, quam ut imperium administraret. — Quo magis opprimebantur Israelitæ, eo magis in dies crescebat eorum numerus. — Quo quis beneficentior est, eo magis ab omnibus diligitur. — Quo quid rarius est, eo pluris æstimatur.

Thème 83.

214-219. — Eo magis Philotæ invidebat Craterus quo majori apud Alexandrum gratia Philotas valebat. — In Jesu Christi regno, quo quis plura dat, eo fit ditior. — Epaminondas haud minus philosophiæ quam campestrium exercitationum studiosus erat. — Jesus Christus Judæos minus humanos quam ethnicos expertus est. — Xerxes plures naves militesque ducebat quam ut victoriam non speraret; ejus autem copiæ minus erant strenuæ quam ut Græcos vincerent. — Alexander quam maxima potuit celeritate Darii interfectoribus institit. — Quam plurimos libros congerebat Cicero. — Philippus se plura oppida suis largitionibus quam armis expugnasse gloriabatur. — Judas sua obcæcatus avaritia, minoris Jesum Christum quam Mariæ, Lazari sororis, unguentum æstimavit. — Major sum ego, aiebat Seneca, quam qui meo serviam corpori. — Leonidas pauciores habebat milites quam ut Persas vinceret. — Nostris oculis eo splendidior erit Jesu Christi religio, quo altius eam perscrutabimur. — Eo pluris æstimandi erant Aristides ac Epaminondas quod suorum civium injurias obliviscebantur.

Thème 84.

196-219. — Quanquam excellebat Aristides abstinentia, tamen exilio mulctatus est. — Sunt qui, quod sentiunt, etsi optimum sit, tamen non audeant dicere. — Assyriorum rex devictos Israelitas in Assyriam transtulit. — Pytha-

goras, Tarquinio Superbo regnante, in Italiam venit. — Capuam cum venissem, consules conveni. — Nemo est orator qui se Demosthenis similem esse nolit. — Omnium, quos unquam audivi, hominum eloquentissimi sunt Sempronii. — Aristoteli Philippus commisit suum filium Alexandrum quem ille institueret. — Non sum tam inurbanus ut his verbis graver. — Philippus, Macedoniae rex, judicæ Demosthene, minus suorum vi armorum quam Atheniensium inertiae regni sui finium propagationem debuit. — A Babylonis rege tanti æstimabatur Daniel, ut in ejus palatio semper habitaret. — Quantacumque laudem per vitam suam sibi pepererat Regulus, fuit tamen mors ipsius præclarior. — Eo pejores evadebant homines, quo a sua remotiores erant origine. — Quo quis beneficentior est, eo magis ab omnibus diligitur. — Meus est animus erga te idem ac fuit. — Dissimulatio est, cum alia dicas ac sentias. — Suæ gloriæ magis anxia erat Carthago, quam quæ suis copiis externos duces præficeret. — Brutum suus collega quam plurimo potuit apparatu sepeliendum curavit. — Quanti Demosthenis opera faciebant Athenienses, tanti Ciceronis opera Romani.

Thème 85.

196-219. — Cuinam magistro plures auditores quam Socrati operam dederunt? cuinam illustriores. — Quales sumus, tales esse videamur. — Nihil commutantur animo, et iidem abeunt qui venerant. — Quantacumque erat Epaminondæ peritia, adeo ingrati fuerunt Thebani, ut illi imperium abrogaverint. — Rectum est in contentionibus, etiamsi nobis indigna audiamus, gravitatem retinere. — Cæsar libertum gratissimum, quamvis nullus de eo quereretur, capitali poena affecit. — Ut oculus, sic animus cetera cernit, nec se videt. — Alexander, devictis Scythiis, omnes captivos absque pretio ultro restituit. — Cum Maria Dei genitrix sit atque mater nostra, ad eam maxima cum fiducia debemus confugere (ou nobis confugiendum

est). — Pyrrhus ad Romanos legatum misit qui pacem peteret. — Nihil est difficilius quam reperire quod sit omni ex parte perfectum. — Quotusquisque est qui voluptatem neget esse bonum. — Rectum est ut eos, qui nobis carissimi esse debeant, æque ac nosmetipsos amemus. — Sæpe fit aliud atque homines arbitrati sunt. — Jugurtha quam maximas potest copias armat. — Jesus Christus tantâ erga Judam mansuetudine, quantâ Judas in Jesum perfidiâ usus est. — Eo pejus oderant Dionysium majorem, quo se crudeliorem gerebat. — Adeo perfidus avarusque erat Judas, ut proditum Dominum suum triginta denariis Judæis vendiderit. — Homines quo plura habent, eo ampliora cupiunt.

Thème 86.

196-219. — Antonius, repudiata Octavii sorore, Cleopatram duxit uxorem. — Romulus, cum non comparuisset, ad deos transiisse creditus est. — Artaxerxes ab Atheniensibus petivit ducem quem exercitui præficeret. — Quis est qui non oderit libidinosam adolescentiam? — Epicurus dicit, omnium rerum quas ad beatè vivendum sapientia comparaverit, nihil esse majus amicitia. — Quot dæmones, tot Ecclesiæ adversarii; quot vero angeli in cælis, tot christiano viro defensores. — Græcis non tantæ erant copiæ quantæ Xerxi; rex ille tamen aufugere coactus est. — Philippus, suo incunte regno, tantæ severitatis erat ut quemdam militem, qui sua arma posuerat, immisericorditer morte mulctaverit. — Philippus, ob suam fraudem notus, eo solertiores se existimabat, quo agebat perfidiosius. — Homines benevolos, qualescumque sunt, insequitur contumelia. — Plerique a quo plurimum sperant, etiamsi his non egeat, tamen ei potissimum inserviunt. — Tametsi vincere debeam, tamen de meo jure decedam. — Virtus splendet per se semper, neque alienis unquam sordibus obsolescit. — Nihil proficiunt, quin admodum mentiantur. — Quamvis exigui initio sint

affectus, brevi in majus excedunt. — Quis tantus est quem non fortuna indigere etiam infimis cogat? — Majore mihi ingenio videtur esse Isocrates, quam ut cum Lysia comparetur. — Disputationem exponimus iisdem fere verbis quibus disputatum est. — Ne aliter quam ego velim meum laudet ingenium.

AVERTISSEMENT

Le titre de la 2^e partie du cours de thèmes « Syntaxe et Supplément » est remplacé ici par celui de « Syntaxe Complète » parce que, dans la nouvelle édition de la *Grammaire latine simplifiée*, le Supplément ne se trouve pas séparé de la syntaxe proprement dite.